

Дүртенче чакырылыш Татарстан Республикасы
Питрәч муниципаль районы Советының унберенче утырышы

Татарстан Республикасы
Питрәч муниципаль районы Советы
КАРАРЫ

10 июнь, 2021 ел

№ 83

Татарстан Республикасы Питрәч муниципаль районында инициатив проектларны күрсәтү, кертү, тикшерү һәм карау тәртибен раслау турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законның 26.1 статьясы нигезендә, Татарстан Республикасы Питрәч муниципаль районы уставына таянып, **Татарстан Республикасы Питрәч муниципаль районы Советы карар кабул итте:**

1. Татарстан Республикасы Питрәч муниципаль районында инициатив проектларны күрсәтү, кертү, тикшерү һәм карау тәртибе кушымтада бирелгән тәртиптә расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында (www.pravo.tatarstan.ru) һәм Питрәч муниципаль районының рәсми сайтында (www.pestreci.tatarstan.ru) бастырып чыгарырга (халыкка житкерергә).

Питрәч муниципаль районы башлыгы

И.М. Кашапов

Порядок
выдвижения, внесения, обсуждения и рассмотрения инициативных проектов в
Пестречинском муниципальном районе Республики Татарстан

Бүлек 1. Гомуми нигезләмәләр

Статья 1. Әлеге Тәртипне жайга салу предметы

1. Әлеге Тәртип Россия Федерациясе Конституциясе, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон һәм Татарстан Республикасы Питрәч муниципаль районы Уставы нигезендә инициативалы проектларны тәкъдим итү, кертү, фикер алышу, карау, шулай ук аларны конкурс нигезендә сайлап алу белән бәйле рәвештә барлыкка килә торган мөнәсәбәтләрне жайга сала.

2. Татарстан Республикасы бюджетыннан бюджетара трансфертлар исәбенә финанс ярдәме алу өчен тәкъдим ителә торган инициативалы проектларны кертү, фикер алышу, карау һәм сайлап алу белән бәйле мөнәсәбәтләргә әлеге тәртип нигезләмәләре, әгәр Татарстан Республикасы Законында һәм (яисә) Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актында һәм алар нигезендә кабул ителгән Татарстан Республикасы Питрәч муниципаль районы Советы карарларында башкача каралмаган булса, әлеге тәртип нигезләмәләре кулланылмый.

Статья 2. Инициатив проектлар

1. Инициатив проект дигәндә әлеге Тәртиптә Татарстан Республикасы Питрәч муниципаль районында яшәүчеләрнең муниципаль берәмлектә яисә аның өлешендә яшәүчеләр өчен өстенлекле әһәмияткә ия чараларны гамәлгә ашыру турындагы тәкъдиме аңлашыла, жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне яисә жирле үзидарә органнарына хәл итү хокукы бирелгән башка мәсьәләләрне хәл итү буенча.

2. Инициатив проектта түбәндәге белешмәләр булырга тиеш:

1) район халкы яисә аның өлеше өчен өстенлекле әһәмияткә ия проблеманы тасвирлау;

2) күрсәтелгән проблеманы хәл итү буенча тәкъдимнәрне нигезләү;

3) инициатив проектны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижәсен (көтелгән нәтижәләрен) тасвирлау;

4) инициатив проектны гамәлгә ашыруга кирәкле чыгымнарның алдан исәпләве;

5) инициатив проектны гамәлгә ашыруның планлаштырыла торган сроклары;

б) әлеге проектны гамәлгә ашыруда кызыксынучы затларның планлаштырыла торган (мөмкин булган) финанс, мөлкәт һәм (яисә) хезмәт катнашуы турында белешмәләр;

7) инициатив түләүләрнең планлаштырылган күләмнен тыш, әлеге акчаларны инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен файдалану күздә тотылган очракта, Район бюджеты чаралары күләменә күрсәтү;

8) Район территориясенә яисә аның чикләрендә инициатив проект гамәлгә ашырылачак өлешен әлеге Тәртипнең 3 статьясы нигезендә күрсәтү.

3. Инициатив проект әлеге статьяның 2 өлешендә каралган белешмәләрне үз эченә алган проектны тасвирлауны үз эченә ала, аңа инициатор карары буенча график һәм (яисә) табличный материаллар кушымта итеп бирелергә мөмкин.

Статья 3. Халык мәнфәгатьләрендә инициатив проектлар гамәлгә ашырыла ала торган территорияне билгеләү

1. Инициатив проектлар район халкы мәнфәгатьләрендә, тулаем алганда, шулай ук түбәндәге территорияләрдәге халык мәнфәгатьләрендә гамәлгә ашырылырга мөмкин:

- 1) жирлек;
- 2) жирлекләр төркеме.

2. Жирле әһәмияттәге аерым мәсьәләләрне (жирле үзидарә органнарына хокук бирелгән башка мәсьәләләрне) хәл итү һәм (яисә) аерым муниципаль программалар чараларын үтәү буенча инициатив проектларны гамәлгә ашыру максатларында район башкарма комитеты карары белән (шул исәптән муниципаль программаны раслау турындагы карар белән) район территориясен округ өлешенә бүлү каралырга мөмкин. Күрсәтелгән очракта инициатив проектлар тәкъдим ителә, тикшерелә һәм Район территориясенен (округының) тиешле өлеше чикләрендә гамәлгә ашырыла.

Бүлек 2. Инициатив проектларны күрсәтү һәм тикшерү

Статья 4. Проект инициаторлары

1. Инициатив проектны кертү инициативасы белән түбәндәгеләр чыгыш ясарга хокуклы:

- уналты яшькә житкән һәм район территориясендә яшәүче кимендә ун гражданның (алга таба - проект инициаторы) инициатив төркеме.

2. Проект инициаторы:

1) инициатив проект әзерли;

2) инициатив проект турында фикер алышуны оештыра яисә әлеге бүлек нигезләмәләре нигезендә инициатив проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданның фикерен ачыклау тәмин итә;

3) инициатив проектны район башкарма комитетына кертә;

4) инициатив проектны гамәлгә ашыруны контрольдә тотуда катнаша;

5) әлеге Тәртіптә һәм аның нигезендә кабул ителгән Районның башка норматив хокукый актларында билгеләнгән башка хокукларны гамәлгә ашыра һәм бурычларны башкара.

3. Инициатив төркем төзү һәм аның тарафыннан әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләр буенча карарлар кабул итү беркетмә белән рәсмиләштерелә.

Статья 5. Инициатив проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданнар фикерен ачыклау

1. Инициатив проект район халкы яисә аның өлешендә яшәүчеләр тарафыннан хупланьрга тиеш, алар мәнфәгатьләрендә инициатив проектны гамәлгә ашыру күздә тотыла.

2. Проектның инициаторы түбәндәге рәвешләрдә инициатив проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданнарның фикерләрен ачыклауны оештыра:

- 1) гражданнар жыенында инициатив проектны карау;
- 2) гражданнар жыелышында яисә конференциясендә инициатив проектны карау;
- 3) гражданнардан сорашып белешү үткәрү;
- 4) инициатив проектны хуплап гражданнарның имзаларын жыю.

3. Проектның инициаторы инициатив проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданнарның фикерен ачыклауның берничә төрәннән файдалану турында карар кабул итәргә хокуклы.

Статья 6. Инициатив проектларны күрсәтү мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышы

1. Инициатив проектны күрсәтү мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышы (алга таба - жыелыш) проект инициаторы карары буенча билгеләнә һәм үткәрелә.

2. Жыелыш район территориясе өлешендә үткәрелә, аның халкы мәнфәгатьләрендә инициатив проектны гамәлгә ашыру планлаштырыла. Инициатив проектны гамәлгә ашыру тулаем район халкы мәнфәгатьләрендә планлаштырыла икән, район территориясенә төрле өлешләрендә берничә жыелыш уздырылырга мөмкин.

3. Жыелышта уналты яшыкә житкән тиешле территориядә яшәүчеләр катнашырга хокуклы.

4. Жыелыш үткәреләргә мөмкин:

көндөзгә формада - көннең көн тәртібе мәсьәләләре буенча фикер алышу һәм тавыш бирүгә куелган мәсьәләләр буенча карарлар кабул итү өчен, халыкның уртак булуы рәвешендә;

читтән торып - көннең көн тәртібе һәм тавыш бирүгә куелган мәсьәләләр буенча карарлар кабул итү мәсьәләләре буенча фикер алышу мөмкинлеген, шулай ук халыкның карарларын билгеләнгән вакытта урынга яисә жыелыш үткәрү турындагы хәбәрдә күрсәтелгән адрес буенча тапшыру мөмкинлеген күздә тоткан формада.

4. Бер жыелышта берничэ инициативалы проект каралырга мөмкин. Күрсәтелгән очракта жыелышны оештыру һәм уздыру буенча хокук һәм бурычлар проектлар инициаторлары тарафыннан бергә гамәлгә ашырыла.

5. Жыелыш үткәру, документлар әзерләү һәм тарату чыгымнары, проект инициаторы була.

6. Районның башкарма комитеты проект инициаторына жыелыш үткәрүдә ярдәм күрсәтә, шул исәптән аны үткәру өчен бушлай бина бирә. Район Башкарма комитеты карары белән жыелышлар үткәру өчен бирелә торган биналарның исемлеге билгеләнергә мөмкин.

7. Жыелыш жыелыш үткәрелә торган территориядә халык санының 1/3 ен тәшкил иткән катнашучылар саны белән бергә хокуклы дип санала.

Статья 7. Жыелышны үткәрүгә әзерлек

1. Жыелышны уздыру турында проект инициаторы карарында түбәндәгеләр күрсәтелә:

- 1) жыелыш фикер алышу өчен инициатив проект;
- 2) жыелышны үткәру рәвеше (көндөзгә яисә читтән торып уку);
- 3) жыелышның көн тәртибе, ә жыелыш читтән торып уздырылган очракта - халыкның тавыш бирүен уздыру планлаштырыла торган мәсьәләләр;

- 4) жыелышны уздыру датасы, вакыты, урыны, ә жыелыш читтән торып уздырылган очракта - шулай ук тавыш бирүгә куелган мәсьәләләр буенча халыкның карарларын кабул итү тәмамлану датасы һәм мондый карарлар тапшырылырга тиешле урын яисә адрес;

- 5) көндөзгә формада үткәрелә торган жыелышта катнашучыларның яисә көндөзгә жыелыш узган очракта көннең көн тәртибе мәсьәләләре буенча фикер алышуда катнашучыларның саны;

- 6) жыелыш үткәрелә торган территориядә яшәүчеләргә мәгълүмат бирү ысуллары, аны уздыру турында.

2. Проектны башлап жибәрүче район башкарма комитетына жыелышны үткәру турында аны үткәру көненә кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча язмача хәбәр жибәрә.

3. Жыелышны уздыру турында хәбәрнамәдә түбәндәгеләр күрсәтелә:

- 1) проект инициаторы турында белешмәләр (инициатив төркем әгъзаларының фамилияләре, исемнәре, атасының исеме, аларның яшәу урыны яисә булу урыны турында белешмәләр);

- 2) әлеге статьяның 1 өлешендә каралган белешмәләр;

- 3) жыелышны оештыру һәм уздыру буенча эш йөртү функцияләрен башкарырга вәкаләтле затларның фамилияләре, исемнәре, аталарының исемнәре, телефон номерлары.

- 4) жыелыш үткәрүдә ярдәм итү турында үтенеч, шул исәптән тавыш бирүгә куелган мәсьәләләр буенча тавыш бирү өчен жыелыш үткәру (көндөзгә-читтән торып жыелыш уздырылган очракта) өчен урын бирү турында.

4. Жыелышны уздыру турында хәбәрнамәгә проект инициаторы һәм проектның инициаторы аны оештыру һәм уздыру буенча күрсәтмә бирү функцияләрен үтәргә

вәкаләтле затлар имза сала. Инициатив төркем исемнән жыелыш үткәру турында хәбәрнамәгә инициатив төркем тарафыннан аны оештыру һәм уздыру буенча күрсәтмә функциясен үтәргә вәкаләтле затлар имза сала.

5. Жыелышны уздыру өчен урын бирү турында үтенеч булган очракта, район башкарма комитеты хәбәр килгән көннән алып өч көн эчендә бина бирү мөмкинлеге турында проект инициаторына хәбәр итә яисә жыелышны уздыру урынын һәм (яисә) датасын һәм вакытын үзгәртәргә тәкъдим итә. Проектның инициаторы күрсәтелгән тәкъдимне алган көннән алып өч көн эчендә жыелышны уздыру урынын һәм (яисә) датасын һәм вакытын үзгәртүгә ризалыгы яисә килешмәве турында хәбәр итәргә тиеш (жыелыш читтән торып уздырылган очракта, тәкъдимнәр буенча фикер алышу).

6. Районның башкарма комитеты жыелыш үткәру турында белешмәләр урнаштыра, шул исәптән инициатив проект белән танышу тәртибе турында, Питрәч муниципаль районының «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында:

1) жыелышны уздыру турында хәбәрнамә кергән көннән соң өч көн эчендә;

2) урыннарны һәм (яисә) жыелышны уздыру датасын һәм вакытын үзгәртү турында тәкъдим белән проект инициаторы ризалыгын алганнан соң ике көннән дә соңга калмыйча (жыелышны читтән торып уздырылган очракта, көнүзәк фикер алышу).

7. Районның башкарма комитеты жыелыш үткәрдә ярдәм итү проекты инициаторын күрсәтү максатларында вәкаләтле вәкил билгеләп куярга хокуклы. Районның башкарма комитеты вәкаләтле вәкилен билгеләп кую турында алдан ук проект инициаторына хәбәр итә.

Статья 8. Жыелышны көндөзгә формада уздыру тәртибе

1. Жыелыш башланганчы проект инициаторы жыелышта катнашкан гражданны теркәүне, аның башкарма комитеты раслаган форма буенча исемлек төзүне тәмин итә. Жыелышта катнашкан гражданин исемлеге жыелыш беркетмәсенә аерылгысыз өләше булып тора.

2. Жыелышның көн тәртибе мәсьәләләре буенча тавыш бирү тәртибе жыелышта катнашучыларның күпчелек тавышы белән раслана. Көн тәртибәндәге мәсьәләләр буенча карарлар жыелышта катнашучыларның күпчелек тавышы белән кабул ителә.

3. Жыелыш проект инициаторы вәкиле тарафыннан ачыла. Жыелышны алып бару өчен рәис һәм секретарь сайлана.

4. Рәис жыелыш алып бара, көн тәртибәндәге мәсьәләләргә игълан итә, катнашучыларга чыгыш ясау өчен сүз бирә, жыелыш кабул иткән карарларны формалаштыра, аларны тавыш бирүгә куя, тавыш бирү йомгакларын игълан итә.

5. Секретарь жыелыш беркетмәсен алып бара, анда жыелыш кабул иткән барлык карарлар чагылдырыла, алар буенча тавыш бирү нәтижәләре күрсәтелә. Жыелыш протоколына секретарь һәм жыелыш рәисе имза сала.

6. Жыелыш беркетмәсендә түбәндәгеләр күрсәтелә:

1) жыелышны уздыру урыны һәм вакыты;

- 2) жыелышта катнашкан гражданны саны;
- 3) аларның яшәү урынын күрсәтеп, жыелыш рәйсе һәм секретаре турында белешмәләр;
- 4) жыелышның көн тәртибе, чыгышларның әчтәлеге;
- 5) көн тәртибе мәсьәләләре буенча кабул ителгән карарлар.

Статья 9. Инициатив проектларны күрсәтү мәсьәләләре буенча гражданны конференциясе үткәрү

1. Инициатив проектны гамәлгә ашыру күздә тотыла торган 16 яшькә житкән территориядә яшәүчеләрнең саны 1000 кешедән артып киткән очракта, инициатив проектларны күрсәтү мәсьәләләре буенча гражданнының конференциясе (алга таба - конференция) уздырылырга мөмкин.

2. Конференция әлеге статьяда билгеләнгән үзенчәлекләргә исәпкә алып, әлеге Тәртипнең 7 - 10 статьяларында билгеләнгән тәртиптә уздырыла.

3. Әлеге Тәртипнең 8 статьясындагы 1 өлешендә каралган нигезләмәләр белән беррәттән конференция үткәрү турында проект инициаторы карарында түбәндәгеләр күрсәтелгә тиеш:

1) делегацияләргә сайлау вәкиллеге нормасы, ул 16 яшькә житкән территориянең 100 кешесеннән 1 делегаттан ким була алмый;

2) делегатларны сайлау өчен жыелышлар үткәрү сроклары һәм тәртибе.

4. Конференция беркетмәсенең аерылгысыз өлеше булып делегатларны сайлау турында жыелыш беркетмәләре тора.

Статья 10. Инициатив проектларга ярдәм йөзеннән гражданны имзаларын жыю

1. Инициатив проектларны хуплап гражданны имзаларын жыю (алга таба - имзалар жыю) проект инициаторы тарафыннан үткәрелә.

2. Инициатив проектларны хуплап имзалар саны, инициатив төркем әгъзаларының имзаларын да кертеп, имзалар жыю үткәрелә торган территориядә халык санының кимендә 1/3 өлеше булырга тиеш.

3. Имзалар жыю түбәндәгә тәртиптә гамәлгә ашырыла:

1) имзалар аларны имза кәгазенә кертү юлы белән жыела, аның рәвеше Районның башкарма комитеты тарафыннан раслана;

2) имзалар кәгазендә имзалар жыю гамәлгә ашырыла торган инициатив проект күрсәтелә;

3) имза кәгазендә яшәүченең имзасы һәм аны кую датасы куела. Имза һәм аны кую датасын кеше үз кулы белән куя. Имза кәгазендә үз имзасын куйган кеше турындагы белешмәләр имзалар жыюны гамәлгә ашыручы зат үтенече буенча имза кәгазенә кертелгә мөмкин. Күрсәтелгән белешмәләр бары тик кулъязма ысул белән генә кертелә, бу чакта карандашлар кулланылу рөхсәт ителми;

4) кеше бер үк инициатив проектны хуплап бер генә тапкыр имза куярга хокуклы;

5) һәр имза кәгазе имзалар жыюны гамәлгә ашыручы проект инициаторы вәкиле имзалары белән таныкланырга тиеш. Имза кәгазен таныклаганда, имзалар

жыюны башкарган проект инициаторы вәкиле үз кулы белән фамилиясен, исемен һәм атасының исемен, туу датасын, яшәү урыны адресын күрсәтә, шулай ук имзасын һәм аны кую датасын күрсәтә;

б) имзалар жыйганда имзалар кәгазенең алгы ягын һәм арткы ягын тутыру рөхсәт ителә. Шул ук вакытта арткы як имзаларның бердәм нумерациясе белән алгы якның дәвамы булып тора, ә таныклау имзалары һәм имзалар жыюны гамәлгә ашыручы проект инициаторы вәкиле турында белешмәләр имза кәгазенең арткы ягына соңгы имзадан соң ук куела;

7) имзалар жыйганда һәр яшәүченең «Шәхси мәгълүматлар турында» Федераль законның 9 статьясында билгеләнгән таләпләр нигезендә рәсмиләштерелә торган шәхси мәгълүматларны эшкәртүгә ризалыгы алынырга тиеш.

Статья 11. Әлеге инициативалы проектка ярдәм итү турында аларның фикерен ачыклау өчен гражданнардан сораштыру үткәрү

1. Әлеге инициативалы проектка (алга таба - сораштыру) ярдәм итү турында аларның фикерен ачыклау өчен гражданнардан сорашып белешү район халкы инициативасы белән яисә инициативалы проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә торган өлеше буенча, әгәр инициативалы проект район халкы мәнфәгатьләрендә гамәлгә ашырылырга тәкъдим ителсә, уздырыла.

2. Сораштыруны билгеләү өчен проект инициаторы Район Советына гариза жиһәрә, анда түбәндәгеләр күрсәтелә:

1) инициатив проект, ана карата сораштыру уздыру тәкъдим ителә;

2) проект инициаторы тәкъдиме:

а) сорашып белешүне уздыру датасы һәм сроклары турында;

б) сораштыру уздырганда тәкъдим ителә торган (тәкъдим ителә торган) сорауны (сорауларны) формулировкалау турында;

в) сораштыру үткәрү методикасы турында;

г) сораштыруда катнашучы муниципаль берәмлек халкының минималь саны турында;

3) проект инициаторы турында белешмәләр (инициатив төркем әгъзаларының фамилияләре, исемнәре, атасының исеме, аларның яшәү яисә булу урыны турында белешмәләр).

3. Гариза инициатив төркемнең барлык әгъзалары тарафыннан имзалана.

4. Район Советы гариза кергән көннән соң 30 көннән дә соңга калмыйча аны карый һәм сорашып белешүне билгеләү яисә сорашып белешүне билгеләүдән баш тарту турында карар кабул итә.

5. Әгәр жиһәрелгән хокук бозулар Район халкының инициативаны күрсәтүдә катнашкан ихтыяр белдерү нәтижәләрен дәрәс итеп билгеләргә мөмкинлек бирмәсә, әлеге статьяда билгеләнгән сораштыру уздыру турындагы инициативаны күрсәтү тәртибен бозу сорашып белешүне үткәрүне кире кагуның нигезе булып тора.

6. Инициатив проектларны күрсәтү мәсьәләләре буенча гражданнардан сорашып белешү Районның норматив-хокукий актында билгеләнгән тәртиптә уздырыла.

7. Сораштыруда 16 яшькә житкән инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә торган муниципаль берәмлек халкы яисә аның өлеше катнашырга хокуклы.

8. Сораштыру нәтижәләрен район башкарма комитеты проект инициаторы игътибарына алар чыгарылганнан соң 3 эш көненнән дә соңга калмыйча житкерә.

Бүлек 3. Инициатив проектларны кертү һәм карау

Статья 12. Инициатив проектларны Районның башкарма комитетына кертү

1. Инициатив проектны район башкарма комитетына керткәндә түбәндәгеләр тапшырыла:

1) проектның кәгазь чыганактагы һәм электрон рәвештә график һәм (яисә) таблич материаллары кушымта итеп бирелергә мөмкин булган тасвирламасы;

2) инициатив төркем төзү беркетмәсе яисә әлеге Нигезләмәнең 4 статьясындагы 4, 5 өлешләре нигезендә башка документлар, шулай ук инициатив проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда инициатив төркемнең башкарма комитеты белән эш итәргә вәкаләтле затларны билгеләү турында проект инициаторының карары;

3) гражданнар жыены, жыелышы яисә конференциясе беркетмәсе, гражданнан сорашып белешү нәтижәләре һәм (яисә) район халкының яисә аның бер өлешенең инициатив проектына ярдәм күрсәтүен раслый торган имзалар кәгазьләре.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән документлар, инициатив проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда, проектның инициаторы тарафыннан турыдан-туры Районның башкарма комитеты белән хезмәттәшлек итәргә вәкаләтле зат тарафыннан турыдан-туры район башкарма комитетына тапшырыла яисә аны күчереп жибәргәндә һәм капитал салуны тасвирлаганда игълан ителгән кыйммәт белән почта аша жибәрелә.

3. Проектны кертү датасы - Районның башкарма комитеты тарафыннан әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән документларны алу көне.

4. Документлар проектның инициаторы тарафыннан турыдан-туры Районның башкарма комитетына инициатив проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда проектның инициаторы тарафыннан эш итәргә вәкаләтле зат тарафыннан район башкарма комитетына тапшырылган очракта, күрсәтелгән затка, исемлеген һәм аларны алу датасын күрсәтеп, документлар алу расписка бирелә. Расписка документларны алган көнне Районның башкарма комитеты тарафыннан бирелергә тиеш.

Статья 13. Инициатив проектларны карау комиссиясе

(комиссия төзү конкурс нигезендә сайлап алуны үткәргән очракта гына мәжбүри)

1. Инициативалы проектларны карау буенча Комиссия (алга таба - комиссия) инициативалы проектларның социаль-иқътисадый әһәмиятен объектив бәяләү һәм аларны конкурс нигезендә сайлап алу максатында төзелә.

2. Комиссия 6 кешене тәшкил итә.

3. Комиссиянең персонал составы район Башкарма комитеты карары белән билгеләнә. Комиссия әгъзаларының гомуми саныннан яртысы район Советы

тэкъдимнэре нигезендэ билгелэнэ. Комиссия составы комиссия тарафыннан кабул ителэ торган карарларга йогынты ясарга мөмкин булган мәнфэгатьлэр каршылыклары барлыкка килү мөмкинлеген төшереп калдыру өчен формалаштырыла.

4. Комиссия комиссия рәисе, Комиссия рәисе урынбасары, комиссия секретаре һәм аның эшендэ катнашучы комиссия әгъзаларыннан тора.

5. Комиссия рәисе:

1) комиссия эшен оештыра, аның эшчәнлеге белән житәкчелек итә;

2) комиссиянең чираттагы утырышы көн тәртибе проектын төзи;

3) комиссия әгъзаларына йөкләмэләр бирә;

4) комиссия утырышларында рәислек итә.

6. Комиссия рәисе урынбасары, вакытлыча булмаганда, комиссия рәисе вазыйфаларын башкара.

7. Комиссия секретаре:

1) комиссия эшчәнлеген мәгълүмати һәм документлар белән тәэмин итүне, шул исәптән комиссия утырышына әзерлекне гамәлгә ашыра;

2) комиссия әгъзаларына, проект инициаторларына һәм комиссия утырышына чакырылган башка затларга комиссиянең чираттагы утырышын үткәрү датасы, урыны һәм комиссиянең чираттагы утырышы көн тәртибе турында хәбәр итә;

3) комиссия утырышлары беркетмәләрен алып бара.

8. Комиссия әгъзасы:

1) комиссия эшендэ, шул исәптән комиссия утырышларында катнаша;

2) комиссия эше мәсьәләләре буенча тәкъдимнәр кертә;

3) комиссия утырышларында карала торган документлар һәм материаллар белән танышырга;

4) комиссия утырышында катнашучыларга сораулар бирә;

5) комиссия утырышларында тавыш бирә.

9. Комиссия эшенең төп формасы - утырышлар.

10. Комиссия утырышы анда аның әгъзаларының яртысыннан да ким булмаган өлеше булган очракта хокуклы дип санала.

11. Проект инициаторларына һәм аларның вәкилләренә комиссия тарафыннан инициативалы проектларны карауда катнашу һәм алар буенча үз позицияләрен бәян итү мөмкинлеге тәэмин ителә. Проект инициативасын карау планлаштырыла торган комиссия утырышы турында проектны башлап жибәрүчеләргә аны үткәрү көненә кадәр биш көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

12. Проект турында фикер алышу һәм комиссия тарафыннан карарлар кабул итү проект инициаторы һәм башка чакырылган затлар катнашыннан башка башкарыла.

13. Комиссия карары утырышта катнашучылар саныннан күпчелек тавыш белән ачык тавыш бирү юлы белән кабул ителә. Тавышлар тигез булганда комиссия утырышында рәислек итүче тавышы хәлиткеч булып тора.

14. Комиссия әгъзалары карарлар кабул итү турындагы мәсьәләләр буенча фикер алышканда тигез хокукларга ия.

15. Комиссия тарафыннан кабул ителгән карар белән килешмәгән очракта, комиссия эгъзасы Комиссия утырышы беркетмәсенә кертелергә тиешле язма рәвештә үзенә аерым фикерен баян итәргә хокуклы.

16. Комиссия утырышы нәтижеләре буенча беркетмә төзелә, ул комиссия утырышында рәислек итүче, комиссия секретаре һәм аның утырышында катнашкан комиссия эгъзалары тарафыннан комиссия утырышы уздырылганнан соң өч эш көне эчендә имзалана.

17. Комиссия секретаре, комиссия утырышы беркетмәсенә кул куелган көннән соң килүче эш көннәннән дә соңга калмыйча, аны район башкарма комитетына жиберә.

18. Комиссия эшчәнлеген оештыру-техник яктан тәмин итүне район Башкарма комитеты башкара.

Статья 14. Район Башкарма комитеты инициативасы проектына карау тәртибе

1. Инициативалы проект район Башкарма комитеты тарафыннан 30 көн эчендә карала.

2. Район башкарма комитетына инициативалы проект кертү турындагы мәгълүмат Питрәч муниципаль районының рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә инициативалы проект кертелгәннән соң өч эш көне эчендә урнаштырылырга тиеш һәм әлегә Тәртипнең 2 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән белешмәләр, шулай ук проект инициаторлары турында мәгълүмат булырга тиеш. Бер үк вакытта гражданның район башкарма комитетына үз искәрмәләрен һәм инициатив проект буенча тәкъдимнәрен, аларны тәкъдим итү вакытын күрсәтеп, тапшыру мөмкинлеге турында хәбәр итәләр.

3. Инициативалы проект буенча искәрмәләр һәм тәкъдимнәр биерү вакыты жиде эш көне тәшкил итә. Үз искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен 16 яшькә житкән район халкы жиберергә хокуклы. Искәрмәләр һәм тәкъдимнәр район башкарма комитетына турыдан-туры мөрәжәгать итүче тарафыннан тапшырыла яки почта аша жиберелә.

4. Инициативалы проект буенча искәрмәләргә һәм тәкъдимнәргә гомумиләштерүне комиссия башкара.

5. Инициативалы проектны карау нәтижеләре буенча комиссия район башлыгына әлегә статьяның 7 өлешендә күрсәтелгән карарларның берсен кабул итәргә тәкъдим итә. Комиссия карарында шулай ук проектны эшләп бетерү буенча тәкъдимнәр дә булырга мөмкин.

Әгәр дә район башкарма комитетына берничә инициатива проекты кертелгән булса, шул исәптән өстенлекле проблемаларны тасвирлап, комиссия район башлыгына конкурс нигезендә сайлап алуны оештырырга тәкъдим итә.

6. Конкурс сайлап алу әлегә Тәртипнең 17 статьясы нигезендә оештырыла. Конкурс сайлап алуын үткәргү турында белдерү проект инициаторларына тиешле карар кабул ителгәннән соң өч көннән дә соңга калмыйча жиберелә.

7. Комиссия тәкъдимен исәпкә алып яки конкурс нигезендә сайлап алу нәтижеләре буенча район башлыгы түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

1) район бюджеты турындагы карарда каралган бюджет ассигнованиеләре чикләрендә район бюджеты проектын төзү һәм карау (Район бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертү) тәртибе нигезендә тиешле максатларга һәм (яки) тиешле максатларга һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләре чикләрендә инициативалы проектны хупларга һәм аның өстендә эшне дәвам итәргә.);

2) инициативалы проектка ярдәм итүдән баш тартырга һәм инициативалы проектка ярдәм итүдән баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, проектны инициаторларына кире кайтарырга.

8. Район башлыгы киләсе очраklarның берсендә инициативалы проектка ярдәм күрсәтүдән баш тарту турында карар кабул итә:

1) инициатив проектны кертү һәм аны карауның билгеләнгән тәртибен үтәмәү;

2) инициативалы проектның федераль законнар һәм Россия Федерациясенен башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары, район Уставы таләпләренә туры килмәве;

3) жирле үзидарә органнарында кирәкле вәкаләтләр һәм хокуклар булмау сәбәпле, инициативалы проектны гамәлгә ашыру мөмкинлеге булмау;

4) формалаштыру чыганагы инициативалы түләүләр булмаган инициативалы проектны гамәлгә ашыру өчен кирәк булган акчалар күләмендә район бюджеты акчалары булмау;

5) инициативалы проектта тасвирланган проблеманы нәтижеләрек ысул белән хәл итү мөмкинлеге булу;

6) инициативалы проектны конкурс нигезендә сайлап алуны узмаган дип тану.

9. Проектны карау нәтижеләре буенча карар проект инициаторына кабул ителгән көннән соң өч көннән дә соңга калмыйча жибәрелә.

10. Район башкарма комитеты әлеге статьяның 8 өлешендәге 5 пунктында каралган очракта, проект инициаторларына инициативалы проектны бергәләп эшләп бетерергә, шулай ук аны башка муниципаль берәмлекнең яки дәүләт органының жирле үзидарә органына аларның компетенциясе нигезендә тәкъдим итәргә тиеш. Проектны эшләп бетерү өчен комиссия комиссия әгъзалары, район Башкарма комитеты вәкилләре һәм проект инициаторы вәкилләре арасынан эшче төркем төзи, шулай ук проектны эшләп бетерү вакытын билгели. Эшләп бетерелгән инициативалы проект комиссия тарафыннан әлеге Тәртипнең 15 статьясы һәм әлеге статья нигезендә карала.

Статья 15. Инициативалы проектларны конкурс нигезендә сайлап алу

1. Конкурс сайлап алуны комиссия башкара.

2. Конкурс сайлап алу критерияләре булып тора:

1) халыкның инициативалы проект хәл итүгә юнәлдерелгән проблемаларны билгеләүдә һәм аны гамәлгә ашыруда катнашу дәрәжәсе;

2) инициативалы проектны гамәлгә ашырудан социаль нәтижелелек.

3. Конкурс сайлап алу әлеге Тәртипнең 15 статьясы нигезендә үткәрелә торган комиссия утырышында башкарыла.

4. Комиссия инициативалы проектларны конкурс нигезендә сайлап алуны узган инициативалы проектларны ачыклау критерийлары нигезендә бәяләүне гамәлгә ашыра.

5. Конкурс нәтижәләре буенча, критерийлар буенча йомгаклау бәясен исәпкә алып, комиссия инициативалы проектларны конкурс нигезендә сайлап алуны узмаган яисә узмаган дип игълан итү турында карар кабул итә.

6. Конкурс сайлап алуын узган инициатив проект дип игълан ителә, ул барлык критерийлар буенча максималь суммар балл алган.

Статья 16. Район Башкарма комитеты карары инициативалы проектны тормышка ашыру турында

1. Инициативалы проектны гамәлгә ашыру турында район башлыгы карар чыгара.

2. Инициативалы проектны гамәлгә ашыру турындагы карар үз эченә алырга тиеш:

1) инициатив проектны гамәлгә ашыру нәтижәсендә барлыкка килергә тиеш булган объектның исеме (адресы яки урыны күрсәтелгән) яисә гамәлгә ашыруга инициатив проект жибәрелгән Чараның атамасы;

2) район бюджеты акчаларын тоту юнәлеше (төзелеш, реконструкцияләү, сатып алу, үткәрү (чаралар) һ. б.);

3) район бюджеты акчаларын баш бүлүченең инициативалы проектны тормышка ашыруга бүлеп бирелә торган исеме;

4) заказчы, төзүче исеме;

5) объектны файдалануга тапшыру (сатып алу), чараны (чараларны) тормышка ашыру вакыты);

б) инициатив түләүләр күләмен бүлеп биреп, объектны (чараларны) үткәргә объектның күз алдында тотылучы (чик) бәясе яисә чараны (чараларны) үткәргә чараларның иң чик күләме;

7) объектның фаразланган (чик) бәясен яки инициатив түләүләр күләмен бүлеп биреп, чараны (чараларны) үткәргә чараларның иң чик күләмен гамәлгә ашыру еллары буенча бүлү.

Статья 17. «Интернет» мәгълүмат-коммуникация челтәрендә инициативалы проект турында мәгълүмат урнаштыру тәртибе

1. Район Башкарма комитетының инициатив проектын карау, инициатив проектны тормышка ашыруның барышы, шул исәптән акча средстволарыннан файдалану, милек һәм (яки) аны тормышка ашыруда кызыксынган затларның хезмәт катнашуы турында мәгълүмат Питрәч муниципаль районының «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш.

2. Инициативалы проектны гамәлгә ашыру нәтижәләре турында район Башкарма комитеты хисабы Питрәч муниципаль районының рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә инициативалы проектны тормышка ашыру тәмамланганнан соң 30 календарь көн эчендә урнаштырылырга тиеш.